

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
FACULTATEA DE ȘTIINȚE ECONOMICE ȘI GESTIUNEA AFACERILOR
DEPARTAMENTUL DE CONTABILITATE ȘI AUDIT

TEZĂ DE DOCTORAT

REZUMAT

IMPLICAȚII, TRATAMENT CONTABIL ȘI STUDII AVANSATE PRIVIND FONDUL COMERCIAL

DOCTORAND:

Raluca Valeria MOLDOVAN (CĂS. RAȚIU)

COORDONATOR:

Prof.univ.dr. Adriana TIRON TUDOR

**Cluj-Napoca
2013**

CUPRINSUL REZUMATULUI TEZEI DE DOCTORAT

CUPRINSUL TEZEI DE DOCTORAT

CUVINTE CHEIE

INTRODUCERE ȘI MOTIVARE A CERCETĂRII

METODOLOGIA DE CERCETARE

REZUMAT AL CAPITOLELOR DIN TEZĂ

CONCLUZII, LIMITĂRI ȘI PERSPECTIVE ALE CERCETĂRII

BIBLIOGRAFIE

CUPRINSUL TEZEI DE DOCTORAT

CUPRINS	1
LISTA DE TABELE, FIGURI ȘI GRAFICE	3
LISTA DE PRESCURTĂRI	4
INTRODUCERE ȘI MOTIVARE A CERCETĂRII	5
METODOLOGIA DE CERCETARE	11
CAPITOLE	
1. CE ESTE FONDUL COMERCIAL?	20
1.1. Definirea fondului comercial – o prezentare generală în ordine cronologică	20
1.1.1. Perspectiva etimologică	22
1.1.2. Perspectiva economică	24
1.1.3. Perspectiva legală	25
1.1.4. Perspectiva contabilă	28
1.1.5. Perspectiva autorului – concluzie	34
1.2. Baza teoretică a fondului comercial	35
1.2.1. Teoria super-profitului fondului comercial	38
1.2.2. Teoria fondului comercial văzut ca și un impuls	39
1.2.3. Fondul comercial analizat prin componentele sale	41
1.2.4. Teoria companiei mama și teoria entitatii economice – conexiuni cu fondul comercial	42
1.3. Clasificarea fondului comercial	43
1.3.1. Fond comercial pozitiv achiziționat	44
1.3.2. Fond comercial negativ achiziționat	47
1.3.3. Fond comercial generat intern	49
1.4. Părțile componente ale fondului comercial	56
2. TRATAMENTUL CONTABIL PENTRU FONDUL COMERCIAL	65
2.1. Standardele contabile pentru fondul comercial – O prezentare generală în ordine cronologică	65
2.2. Contabilitatea pentru fondul comercial sub standardele internațional financiare de raportare	75

2.2.1. Recunoașterea inițială și măsurarea fondului comercial negativ sau pozitiv achiziționat	76
2.2.2. Declararea fondului comercial în situațiile financiare	79
2.2.3. Deprecierea fondului comercial	81
2.3. Fond comercial: depreciere vs amortizare – o opinie personală asupra acestei teme de dezbateră	85
2.4. Reglementările fondului comercial într-o țară emergentă – cazul României	93
3. STUDIU EMPIRIC: DEPRECIEREA FONDULUI COMERCIAL – UN INSTRUMENT NOU DE MANIPULARE A SITUAȚIILOR FINANCIARE ÎN TIMPUL CRIZEI FINANCIARE MONDIALE	100
3.1. Introducere și motivare a studiului	100
3.2. Gestionarea veniturilor în relație cu fondul comercial	104
3.2.1. Definiția gestionării veniturilor	104
3.2.2. Instrumente de gestiune a veniturilor	106
3.2.3. Relația dintre deprecierea fondului comercial și gestiunea veniturilor	107
3.3. Planul de cercetare	113
3.3.1. Criza financiară globală	113
3.3.2. Ipotezele de cercetare	115
3.3.3. Selecția eșantionului	118
3.3.4. Construirea modelului empiric	121
3.3.4.1. Variabila dependentă	121
3.3.4.2. Variabilele independente	122
3.3.4.3. Modelul empiric	125
3.4. Rezultatele cercetării empirice	127
3.4.1. Rezultate ale statisticii descriptive	127
3.4.2. Rezultate ale modelului empiric	131
3.4.3. Rezultate ale testelor suplimentare	135
3.5. Sumar și concluzii ale studiului	141
CONCLUZII, LIMITĂRI ȘI PERSPECTIVE ALE CERCETĂRII	144
BIBLIOGRAFIE	149

CUVINTE CHEIE

Fond comercial, cronologie a fondului comercial, contabilitatea fondului comercial, manipularea situatiilor financiare, criza financiara globala, regresie tobit, regresie binara logit.

INTRODUCERE ȘI MOTIVARE A CERCETĂRII

“Povestea fondului comercial” este spusă în mediul academic de mai bine de o sută de ani și fondul comercial continuă să fie în centrul uneia dintre cele mai faimoase dezbateri din mediul contabil. Datorită schimbărilor continue din structura sa, a multiplelor perspective din care este tratat din punct de vedere contabil și cel mai probabil din cauza importanței crescânde a ponderii sale față de celelalte active necorporale, fondul comercial continuă să fie o temă puternic dezbătută.

Schimbările majore pe care contabilitatea fondului comercial le-a suferit, care au influențat situațiile financiare și a creșterii proporției pe care fondul comercial a înregistrat-o în fața celorlalte pasive au oferit acestei teme un loc sigur în publicațiile academice. Schimbarea tratamentului contabil a fondului comercial de la amortizare la depreciere a avut cel mai mare impact asupra situațiilor financiare și în publicațiile financiare de specialitate. Este nevoie de o decizie a conducerii când se efectuează testul de depreciere. Aceasta deschide calea ca deciziile arbitrate să fie folosite când se stabilește suma depreciată. Totuși, managerii au obligația să își folosească judecata profesională în cadrul raportărilor financiare, dar aceasta manipulare a veniturilor când această prerogativă este folosită duce la apariția manipulării situațiilor financiare.

De-a lungul crizei globale dintre 2008-2011, care și-a lăsat amprenta asupra economiei globale, managerii au fost puși în fața nevoii impetuoase de a ține afacerea pe linia de plutire în ciuda condițiilor vitrege din piață. Teza noastră analizează dovezile legate de deciziile managerilor de a folosi deprecierea fondului comercial ca și un mecanism adițional pentru a ajusta veniturile fără de care nu și-ar fi atins obiectivele financiare planificate. Analizăm cheltuielile generate de deprecierea fondului comercial într-o analiză pentru perioada 2008-2011, anii crizei financiare. Am ales un eșantion reprezentativ de companii europene care sunt prezente pe cele

trei burse principale din Europa. Rezultatele pe care le-am obținut după utilizarea unor regresii tobit și binare sugerează că managerii folosesc puterea lor de apreciere atunci când apreciază deprecierea fondului comercial pentru a putea gestiona mai bine rezultatele financiare.

Cercetarea noastră empirică are ca introducere o analiză cuprinzătoare a conceptului de fond comercial, așa cum a fost discutat în literatura de specialitate sau în standardele contabile de mai bine de un secol încoace. Necesitatea unei astfel de analize cuprinzătoare a rezultat ca urmare a lipsei unor astfel de studii în literatură, un gol pe care dorim să îl umplem. Primele publicații britanice și nord americane contribuie la clarificarea conceptului de fond comercial. Fondul comercial este : “un bun impalpabil, etereal, necorporal, immaterial, abstract, ascuns în umbra și intangibil care a fost definit în termeni vagi ca avantaje, beneficii, drepturi, surse și privilegii care aparțin unei afaceri de succes” este modul în care Curtis (1983) sumarizează descrierea fondului comercial din literatura de început. Înainte de a fi analizat în literatura academică, fondul comercial a fost subiect principal în numeroase procese de instanță. Dicksee și Tillyard (1906), urmași de Leake (1921), dedică unele capitole din cărțile lor sumarizării impactului deciziilor curților asupra fondului comercial. Autorii menționați mai sus subliniază câțiva factori ca fiind întâlniți mai des în deciziile curților: “localizarea afacerii și reputația locului”, “reputația, personalitatea și îndemânarea proprietarului și a angajaților săi”, “folosirea unui nume consacrat pentru afacere”, “calitatea bunurilor și serviciilor”, “folosirea publicității”, “lipsa competiției, în special atunci când există o înțelegere între proprietar și cumpărător”. Cele mai multe definiții din acea vreme ale fondului comercial au fost construite în jurul acestor factori.

Pentru o perioadă îndelungată definirea și clarificarea conceptului de fond comercial au fost predominante în literatura de specialitate. Au urmat autori care au început să clădească teorii de evaluare a fondului comercial: Leake (1921), Nelson (1953) and Lonergan (1995). Opiniile acestora referitor la fondul comercial diferă, ceea ce au însă în comun este perspectiva constructivă prin care privesc fondul comercial, ca un agregat de componente și nu ca și o valoare reziduală.

Creșterea semnificativă a impactului fondului comercial în situațiile financiare a generat un interes crescut al regulatorilor din diferite țări, care au emis diverse

standarde de contabilitate privind tratamentul contabil al fondului comercial. Odată cu apariția standardelor de contabilitate au apărut noi publicații în literatura de specialitate care discută subiecte de la recunoașterea fondului comercial, tratamentul acestuia în conturi, evaluarea fondului comercial, armonizarea standardelor contabile privind fondul comercial, până la impactul asupra rezultatelor financiare prin folosirea sa ca și instrument de manipulare a situațiilor financiare.

Definiția dată de IASB confirmă că fondul comercial este un activ și unele păreri din literatură confirmă acest fapt (Johnson și Petrone, 1998), în timp ce alți autori își exprimă dezacordul, (Chambers, 1966, citat de Bloom, 2008). Literatura academică aduce dovezi că investitorii acceptă fondul comercial ca și o resursă economică din care derivă beneficii viitoare, (Chen et al., 2004, Churyk și Chewning, 2003, Jennings et al., 1996).

Tre tratamente contabile ale fondului comercial se evidențiază în timp: anularea, amortizarea și deprecierea. Unii autori consideră că fondul comercial ar trebui anulat imediat după achiziție. Brunovs și Kirsch (1991), Nobes (1992), Hughes (1982) sau Ding et al. (2008) găsesc trei motive principale pentru acest tratament: primul, scăderea rezervelor utilizate pentru distribuirea dividendelor, al doilea, datorită impactului asupra rezervelor folosite pentru dividende se transmite un mesaj greșit investitorilor, și al treilea motiv ar fi afectarea rezultatelor financiare ale companiei.

Amortizarea a fost îndelung dezbătută în literatura academică. Jennings et al. (2001) studiază efectul amortizării fondului comercial asupra câștigurilor. Rezultatele lor arată că valoarea câștigurilor înainte de aplicarea amortizării asupra fondului comercial este mai relevantă decât după amortizare. Concluzia studiului lor este că amortizarea nu e utilă pentru investitori și produce multă agitație inutilă. Un studiu similar este derulat de Moehrle et al. (2001). Rezultatele lor nu sunt în concordanță cu cele ale lui Jennings et al. (2001) și arată că indiferent dacă se aplică amortizare sau nu, puterea de explicare a rezultatelor rămâne aceeași. Cele două studii sunt însă de acord în privința faptului că amortizarea nu este relevantă pentru investitori. Li și Meeks (2006) care studiază un eșantion de companii din Marea Britanie concluzionează deasemenea că amortizarea nu e relevantă pentru investitori. Churyk and Chewning (2003) studiază un eșantion din Statele Unite ale Americii și ajung la aceeași concluzie.

O serie de argumente contra amortizării sunt prezentate de Bloom (2008) care îl citează pe Hughes (1982) care descrie cum de-a lungul istoriei fondului comercial au fost gasite argumente pro și contra amortizării de oameni la fel de calificați. Toata controversa iscată de amortizare este sumarizată de Bloom (2008) prin două argumente: dubla împovărare care apare atunci când companiile amortizează fondul comercial dar fac și cheltuieli ca să îl întrețină și al doilea argument: programul rigid de amortizare care presupune că deprecierea fondului comercial ar fi constantă pe bucăți constante de timp.

Deprecierea fondului comercial este tratamentul folosit după amortizare. Literatura academică pe tema fondului comercial cuprinde și studii despre relevanța deprecierei fondului comercial, urmată de o creștere a calității contabilității și folosirea discreționară a deprecierei de către manageri. Nu există multe studii referitoare la metoda contabilă în sine: Chambers (2006) testează relevanța deprecierei în contextul înlocuirii tratamentului contabil al amortizării cu deprecierea. Rezultatele sale arată că așteptările FASB privind creșterea calității raportării financiare când este folosită deprecierea în loc de amortizare. Chen et al. (2004) raportează rezultate similare. Mai târziu, Lapointe-Antunes et al. (2009) examinează deprecierea inițială, după scoaterea amortizării. Ei folosesc un eșantion canadian ca să investigheze relevanța deprecierei fondului comercial și obțin rezultate similare cu Chen et al. (2004).

Tranziția de la amortizare la depreciere a fost discutată pe larg în literatură. Pe măsură ce comparabilitatea situațiilor financiare a fost tot mai cerută pe piața globală, FASB și IASB au decis să armonizeze standardele contabile. Au fost publicate și câteva studii care analizau diferențele dintre USGAAP și IFRS. Leuz (2003), Pacter (2002) sau Choi et al. (2002) revizuiesc diferențele dintre standardele din SUA, Marea Britanie, IAS și USGAAPs și concluzionează ca aceste standarde nu sunt atât de diferite, dar că specificul fiecărei țări impactează modul lor de aplicare. Street et al. (2002) evidențiază că înainte de proiectul comun IASB cu FASB diferențele între standarde începeau să fie tot mai puține și militează pentru adoptarea IFRS de către FASB fără rezerve. Diferențele dintre standarde le vom discuta mai pe larg în al doilea capitol al tezei.

Aplicarea discreționară a deprecierei este de asemenea o problemă discutată pe larg în literatură și câteva studii susțin această afirmație. Într-unul din primele studii publicate

pe tema fondului comercial în relația cu manipularea situațiilor financiare, Alciatore et al. (1998) arată că standardele USGAAP pot fi folosite într-un mod flexibil pentru a evita deprecierea. Un alt studiu de referință pe această temă este publicat de Beatty și Webber (1996) care demonstrează că relațiile contractuale, veniturile și nu în ultimul rând stimulentele de la tranzacționarea pe piețele financiare accelerează sau amână recunoașterea unei deprecieri. Francis et al. (1996) investighează dacă deprecierea fondului comercial pot fi explicate de niște factori care să capteze decizia managerilor de a manipula atât situațiile financiare dar și deprecierea activelor. Ei arată ca manipularea și deprecierea sunt determinante, dar decizia finală este pusă pe baza stimulentele manageriale.

Beatty și Webber (2006) studiază factorii care influențează decizia de a deprecia fondul comercial. Ei arată că aceiași factori menționați mai sus, dar și fluctuația directorilor generali executivi la conducerea unei companii influențează decizia de a deprecia fondul comercial sau nu. Alte studii care susțin aceste rezultate, derulate pe diferite eșantioane, au fost publicate de Masters-Stout et al. (2007), Van de Poel et al. (2008) și AbuGhazaleh et al. (2011).

Literatura de specialitate este revizuită pentru această teză în aceeași manieră cronologică, la fel ca restul tezei. Urmărim cum literatura privind fondul comercial a evoluat, a crescut în volum și cel mai important cum tot mai multe aspecte sunt dezbătute de-a lungul timpului. Folosim literatura de specialitate pe tot parcursul tezei; pe măsură ce înaintăm în demersul nostru, ne bazăm pe cercetări anterioare.

Întregul nostru demers științific contribuie la îmbogățirea literaturii de specialitate în două moduri esențiale: în primul rând, delimitează concret cadrul conceptual privind fondul comercial într-o manieră istorică și cronologică și în al doilea rând, contribuie la literatura privind relația dintre fondul comercial și manipularea situațiilor financiare, aducând dovezi empirice de folosire a deprecierea fondului comercial în mod discreționar de către manageri în timpul crizei financiare globale.

Prezenta teză este structurată după cum urmează: secțiunea de metodologia cercetării care cuprinde o descriere amplă a metodologiilor folosite pe întreg parcursul cercetării, urmata de primul capitol care coroborează definițiile fondului comercial, teoriile asociate, clasificarea tipurilor de fond comercial și părțile constitutive.

Capitolul al doilea cuprinde o analiză detaliată a tratamentelor contabile la care a fost supus fondul comercial, în diferite țări și pe o perioadă mai lungă de timp. Continuăm capitolul al doilea cu o analiză de conținut a prevederilor despre fondul comercial din Standardul Internațional de Raportare Financiară 3 Combinări de întreprinderi. În următoarea secțiune ne implicăm cu argumente bine fondate în dezbaterile privind amortizarea sau deprecierea fondului comercial, iar în finalul capitolului discutăm cazul României în ceea ce privește reglementările contabile privind fondul comercial. În ultimul capitol al tezei efectuăm un studiu empiric, prin care testăm folosirea fondului comercial ca și instrument de manipulare a situațiilor financiare pe timpul crizei financiare globale. Concluziile finale, limitele și perspectivele cercetării le prezentăm în ultima parte a lucrării.

METODOLOGIA DE CERCETARE

Cercetarea în domeniul contabilității implică de cele mai multe ori rezolvarea problemei, reconsiderarea relațiilor dintre fenomenele de contabilitate și reînnoirea în mod constant a corpului existent de cunoștințe. Am planificat teza noastră în așa fel încât să abordeze trei piloni pe care îi vom discuta mai jos. Teza noastră investighează problema utilizării deprecierei fondului comercial ca instrument de manipulare a situațiilor financiare în timpul ultimei crize financiare globale. Acest subiect reconsideră relația dintre cele trei elemente care reprezintă teme de contabilitate foarte dezbătute: deprecierea fondului comercial, manipularea situațiilor financiare și criza financiară globală, și contribuie la corpul existent de cunoștințe de contabilitate prin dezvoltarea unui nou studiu privind deprecierea fondului comercial și utilizarea sa ca instrument de manipulare a situațiilor financiare în timpul crizei financiare globale.

Cercetările în domeniul contabilității se realizează pe patru niveluri de bază, identificate de Bennett (1991) și vom folosi toate aceste niveluri prin adaptarea acestora la specificul tezei: abordarea descriptivă, clasificări, explicații și previziuni.

Cercetările în domeniul contabilității folosesc de cele mai multe ori cele două metode de raționament dominante: inductiv – de la observație la teorie și deductiv – de la teorie la observație. Teza noastră folosește în cea mai mare parte raționamentul

deductiv: utilizăm teoria agenției pentru a dezvolta ipoteze diferite, care verifică modul în care managerii pot folosi deprecierea fondului comercial pentru manipularea situațiilor financiare în timpul crizei financiare globale. Dar nu ne-am putut limita doar la raționamentul deductiv, pentru că acesta este de cele mai multe ori interdependent de raționamentul inductiv.

Cercetarea noastră este realizată în principal prin utilizarea abordării post-pozitiviste. Post-pozitivismul, care a fost introdus de către Sir Karl Popper și Thomas Kuhn, este un răspuns la pozitivism, în funcție de care cercetarea se face într-un mod obiectiv, imparțial, nealterat de ipoteze umane. Post-pozitivismul susține că realitatea poate fi cunoscută doar imperfect și probabilistic (Robson, 2002). Obiectivitatea rămâne un ideal de cercetare post-pozitivistă, dar metodele cantitative obișnuite folosite de pozitivism sunt corelate cu utilizarea unor tehnici calitative, în scopul de a verifica validitatea constatărilor (Merriam, 2002). În timp ce într-o anumită măsură, fie abordăm diferite concepte în teză într-un mod interpretativ, fie folosim gândirea critică atunci când vom discuta evoluția standardelor de contabilitate, considerăm că întreaga lucrare este cel mai bine caracterizată prin abordarea post-pozitivistă.

Metodele de cercetare pe care le folosim în lucrarea noastră sunt în mare parte calitative pentru prima parte și în cea mai mare parte cantitative pentru studiul empiric.

Aria largă de interes în care este inclusă teza noastră este contabilitatea financiară internațională. *Aria de interes* specifică în care subiectul nostru este poziționat se află la intersecția a trei domenii de cercetare: goodwill, manipularea situațiilor financiare și criza financiară globală.

Literatura de specialitate revizuită pentru această teză este selectată din literatura de specialitate din domeniul contabilității. Selecția se face pe baza criteriilor menționate mai jos. Criteriul principal folosit pentru a alege articolele este că cercetarea efectuată trebuie să fie semnificativă, nouă, interesantă și adecvată subiectului. Am selectat eșantionul nostru de articole din baze de date internaționale și am încercat să alegem lucrări care sunt publicate în reviste cotate ISI. De asemenea, am inclus în corpul nostru de lucrări studiate articole care au fost publicate înainte de introducerea

evaluării ISI, lucrări care au avut același subiect și lucrări care au fost publicate în reviste consacrate pe plan internațional, chiar dacă acestea nu au fost cotate ISI.

Cadrul conceptual al tezei noastre se concentrează pe conceptul de fond comercial, având în vedere că el este în centrul dezbaterii. Pentru cea mai mare parte, ne desfășurăm analiza noastră folosind cercetare de arhivă. Cercetarea de arhivă se bazează pe documente istorice, transcrieri, articole din reviste și cărți. Metoda de cercetare pe care o folosim în principal este analiza de conținut a dezvoltării conceptului de fond comercial în timp. Prin intermediul analizei de conținut, suntem capabili să facem deduceri din cantitatea mare de literatură pe care am analizat-o și să tragem propriile concluzii.

Cu scopul de a trece la studiul empiric, considerăm, de asemenea, că este necesar să trecem în revistă evoluția *contabilității privind fondul comercial*, pentru a obține o înțelegere completă a întregului proces de contabilitate. Abordăm standardele de la nivel mondial într-o ordine cronologică, și folosim analiza de conținut pentru a discuta despre tehnicile de contabilitate și cunoștințele specifice.

Structura studiului empiric este realizată pe baza studiilor anterioare, utilizându-se o "abordare clasică": începe prin formularea ipotezelor de cercetare, alegerea eșantionului și colectarea datelor, în consecință preluarea datelor și prezentarea rezultatelor.

a. Dezvoltarea ipotezelor este condusă de teorie și studiile anterioare din literatura de specialitate. Teoriile pe baza cărora sunt bazate ipotezele noastre pe sunt teoria agenției și teoria pozitivă de contabilitate, pe care le vom detalia în capitolul care cuprinde studiul empiric. Literatura empirică pe baza cărora ne-am ghidat este listată în teză în cadrul unui tabel. Ipotezele testate sunt:

H1: Deprecierea fondului comercial este semnificativ mai mare în perioada crizei financiare globale, când câștigurile companiilor sunt neașteptat de mici, datorită intervenției managerilor.

H2: Deprecierea fondului comercial este semnificativ mai mare în perioada crizei financiare globale, când câștigurile companiilor sunt neașteptat de mari, datorită intervenției managerilor.

H3: Deprecierea fondului comercial este diferită între diferite țări pe perioada crizei financiare globale.

H4: Deprecierea fondului comercial este diferită între diferite industrii pe perioada crizei financiare globale.

H5: Deprecierea fondului comercial este influențată de existența unui auditor Big Four pe perioada crizei financiare globale.

b. Am ales eșantionul nostru pe baza reprezentativității. Capitalizarea totală a piețelor bursiere europene este de peste 55% și este alocată primelor trei piețe: Londra, Paris și Frankfurt, pe care le-am cuprins în eșantionul nostru. *Datele pe care le-am colectat* pentru acest eșantion sunt cantitative, adesea numite "informații grele", și includ informații numerice pentru toate variabilele necesare pentru a testa ipotezele.

c. În urma colectării datelor vom selecta *variabilele* și vom proiecta *modelul empiric*. Modelul nostru preia structura și tipurile de variabile alese de autorii unor studii similare. În primul rând vom defini toate variabilele care sunt incluse în modelul empiric. Vom continua cu prezentarea modelului pe care îl vom testa pentru a verifica ipotezele. Modelul include o *variabilă dependentă*, mai multe *variabile independente* precum și unele *variabile de control*. Variabila dependentă este determinată de mai multe variabile independente sau explicative. Vom include variabilele de control în modelul nostru, cu scopul de a obține un răspuns mai precis la ipotezele în cauză. Prin includerea variabilelor de control în cercetarea noastră ne propunem să obținem o estimare a parametrilor mai precisă. Deși variabilele de control nu sunt direct explicative la ipotezele testate, utilizarea lor îmbunătățește modelul nostru. Așa cum se arată în figura din cadrul tezei, explicația de depreciere a fondului comercial este asociată cu proceduri de accentuare a pierderilor (engl. big bath charges), sau de netezire a veniturilor (engl. income smoothing), țara, industria, auditorul Big Four, efectul fiind moderat de către unele variabile de control ale companiei: mărimea companiei, cifra de afaceri, ROA, EPS, și o serie de factori macroeconomici precum: industria, ROA, PIB-ul. Modelul empiric este conceput după modele similare din literatura de specialitate, pe care le-am adaptat și personalizat conform scopului nostru de cercetare și arată astfel:

$$GWIMP = \alpha_0 + \alpha_1 \Delta GWO + \alpha_2 BATH + \alpha_3 SMOOTH + \alpha_4 COUNTRYROL + \alpha_5 GWIND + \alpha_6 BIG4 + \alpha_7 \% \Delta GDP + \alpha_8 \% \Delta INDROA + \alpha_9 \Delta OCF + \alpha_{10} SIZE + \alpha_{11} \Delta TURNOVER + \alpha_{12} \Delta ROA + \alpha_{12} \Delta EPS + \varepsilon$$

d. Abordăm analiza datelor în două etape. Prima etapă este reprezentată de analiza descriptivă și a doua de analiza empirică. Analiza descriptivă este primul pas pentru a oferi o imagine de ansamblu asupra variabilelor folosite în teză și temelia pentru analiza empirică. Datele folosite în studiul nostru au fost culese prin intermediul bazelor de date internaționale Amadeus, Bancii Mondiale coroborate cu date culese de mână acolo unde situația a cerut acest lucru. Am folosit analize primare cum ar fi: parametrii valoare medie, mediană, deviație standard, dar și grafice de frecvență. Pentru analiza descriptivă am folosit programele informatice SPSS 20.0 și Microsoft Excel.

Următorul pas a fost să efectuăm analiza empirică asupra modelului conceput. În prima etapă am rulat o regresie tobit, care este folosită cu precadere când variabila dependentă din eșantionul de date ia valoarea nulă și trebuie cenzurată. Companiile care au fond comercial pozitiv în bilanț trebuie să aplice testul de depreciere. Dacă rezultatul arată că există o creștere a valorii fondului comercial, companiile nu pot crește valoarea acestuia. Avantajul de a folosi o regresie tobit este acela că analizează în fapt două decizii: aceea de a deprecia sau nu fondul comercial și valoarea cu care acesta se depreciază.

A doua analiză empirică a fost derulată cu ajutorul unei regresii binare logit. Într-o regresie binară logit variabila dependentă ia valorile 0 sau 1. Rezultatele regresiei logit confirmă cele ale regresiei tobit. Aceste teste de robustețe au fost efectuate și de autorii unor studii similare, menționate anterior.

e. Fiecare *rezultat* al studiului empiric explică o teorie economică. Chiar dacă nu toate rezultatele confirmă ipotezele formulate inițial, toate rezultatele sunt testate pentru a le verifica robustețea și a explica teoria de la care au pornit. Concluziile sunt exprimate la finalul fiecărui capitol și rezumatul și concluziile finale sunt trase în finalul tezei, unde prezentăm deasemenea și limitări și perspective ale cercetării.

REZUMAT AL CAPITOLELOR DIN TEZĂ

Capitolul 1 “Ce este fondul comercial?” oferă o imagine amplă asupra conceptului de fond comercial (engl. goodwill). Pentru a capta o imagine cât mai cuprinzătoare a conceptului de fond comercial am delimitat acest capitol în patru subcapitole, fiecare din ele, fiind împărțite la rândul lor în alte secțiuni, fiecare din ele susținând argumentativ câte un aspect privind fondul comercial. În subcapitolul 1.1. analizăm definirea fondului comercial prin mai multe perspective: etimologica, economică, de drept și poate cea mai relevantă pentru întreg demersul nostru științific, perspectiva contabilă. Ne propunem să aratăm evolutiv, cu limitele aferente, cum s-a modificat conceptul de fond comercial de-a lungul ultimului secol. Subcapitolul al doilea prezintă o delimitare teoretică a conceptului. Subcapitolul al treilea delimitează categoriile de fond comercial întâlnite în literatura de specialitate dar și în practică. În ultimul subcapitol demonstrăm importanța semnificativă care trebuie atribuită componentelor fondului comercial, care îl compun final ca pe un activ.

Capitolul 2 “Contabilitatea fondului comercial” este menit să îndeplinească patru obiective: primul, să ofere o imagine de ansamblu a evoluției standardelor fondului comercial în diferite țări și în ordine cronologică; al doilea, să explice standardul internațional folosit în prezent; al treilea, să prezinte opinia personală a autorului privind diferența între amortizare și depreciere; ultimul obiectiv e să analizeze tratamentul contabil al fondului comercial în România.

Standardele de contabilitate privind fondul comercial au evoluat de-a lungul anilor. Nici un tratament contabil pe care l-am întâlnit nu a fost folosit pentru o perioadă îndelungată de timp, în mai multe părți ale lumii. Până la demararea proiectului de convergență și armonizare contabilă, tramentele contabile erau diferite de la o țară la alta și erau frecvent supuse modificărilor. Odată cu anul 2005 contabilitatea fondului comercial a fost adusă la un numitor comun la nivel mondial, creându-se astfel premisele pentru o mai bună comparabilitate a situațiilor financiare la nivel mondial, care era și scopul declarat al corpurilor internaționale de reglementare contabilă. În ceea ce privește situația din România, privind fondul comercial în mod particular, schimbările survenite au fost dictate de schimbările la nivelurile politic și strategic ale țării. La nivel izolat, schimbările privind contabilitatea fondului comercial nu au avut

un impact major asupra companiilor, devreme ce activitatea de fuziuni și achiziții nu a fost foarte intensă în anii de după revoluție.

Capitolul 3 “Studiu empiric: deprecierea fondului comercial- un nou instrument de manipulare al situațiilor financiare în timpul crizei financiare globale” studiază folosirea deprecierei fondului comercial ca și un instrument de manipulare financiară pe timpul crizei, pe un eșantion de 604 observații obținute în urma analizării situațiilor financiare de pe primele 3 cele mai performante piețe financiare europene, Londra, Paris și Frankfurt, pentru perioada 2008-2011. Intenția declarată la emiterea noii reglementări prin care amortizarea fondului comercial era înlocuită de depreciere, a ridicat multe întrebări și a iscat multe dezbateri între membrii mediului academic și al celui profesional. Multe studii empirice, unele pe care deja le-am menționat, au investigat această tematică pentru a verifica dacă într-adevăr schimbarea de tratament contabil a adus rezultatele scontate de autoritățile de reglementare. Majoritatea lucrărilor pe care le-am analizat utilizează eșantioane diferite pentru perioada de tranziție de la amortizare către depreciere. Studiul nostru este printre primele din literatură care analizează această problemă în perioada de tumult a crizei financiare, când managerii pot fi înclinați spre a manipula situațiile financiare înainte de a face raportări.

Modelul nostru empiric controlează efectele factorilor macro și micro economici. În urma testelor derulate obținem trei seturi de rezultate. Rezultatele regresiei tobit confirmă ipoteza a treia a studiului, dar nu confirmă și restul ipotezelor. A doua și a treia regresie, logit binare, confirmă și a doua și a treia ipoteză. Pentru ipotezele patru și cinci nu obținem rezultate semnificative din punct de vedere statistic.

Rezultatele noastre relevă ca, în timpul crizei financiare globale, managerii au folosit deprecierea fondului comercial atunci când veniturile erau exagerat de mici sau mai mari decât cele așteptate. Aceste rezultate confirmă teoria agentului care stipulează că managerii vor manipula rezultatele financiare și își vor folosi discreționar judecata, conform cu stimulentele pe care le așteaptă.

Totodată rezultatele arată că managerii aplică deprecierea fondului comercial diferit în funcție de țară. Din nou aceste rezultate confirmă teoria agentului arătând că legile și

reglementările dintr-o țară sunt factori determinanți pentru manipularea rezultatelor financiare.

Cu toate că frecvența deprecierilor diferă de la o industrie cuprinsă în eșantion la alta, rezultatele statistice nu confirmă că industria ar fi un factor determinant de depreciere a fondului comercial. Nu am găsit deci semnificativitate statistică pentru a putea confirma ipoteza a patra.

Bazate pe teoria agentului care știulează că un auditor performant și o calitate înaltă a auditului pot reduce problemele de manipulare a rezultatelor financiare, (Jensen și Meckling, 1976), a cincea ipoteză nu e confirmată de rezultatele testelor statistice. Tipul auditorul nu pare să fie factor determinant pentru deprecierea fondului comercial. Pentru perioada analizată, ipoteza a cincea nu este confirmată.

Rezultatele studiului nostru empiric răspund pozitiv la prima și jumătate din a doua întrebare de cercetare și negativ la a doua jumătate din a doua și a treia întrebare de cercetare. Aceste rezultate sunt consecvente cu prezumția autorităților de reglementare contabilă că deprecierea fondului comercial este influențată de factori microeconomici, incluși și în modelul nostru. Este imposibil să generalizăm aceste rezultate la întreaga piață europeană, dar prin reprezentativitatea eșantionului considerăm că am asigurat o bună acoperire a pieței. Rezultatele unui studiu similar, desfășurat pe un eșantion complet spaniol, (Pardo și Giner, 2013), arată cum companiile spaniole se comportă puțin diferit față de companiile din studiul nostru, reacționând diferit la aceași factori. Chiar dacă negeneralizabile, aceste rezultate prezintă importanță pentru autoritățile de reglementare, pentru acționari dar și pentru alți utilizatori ai informațiilor contabile.

CONCLUZII, LIMITĂRI ȘI PERSPECTIVE ALE CERCETĂRII

Studii privind fondul comercial, care s-au materializat fie în articole științifice sau în cărți, în prelegeri academice sau decizii ale instanțelor, au apărut în literatură acum mai bine de un secol. Interesul crescut în tematica fondului comercial a dus treptat la crearea unei selecții impresionante de literatură de specialitate care cuprinde mai multe aspecte ale acestui topic. Definiția, teoriile construite în jurul fondului

comercial, tratamentele contabile care fluctuau sau folosirea fondului comercial ca și un instrument de manipulare a situațiilor financiare au fost toate teme de cercetare și de dezbateri cu care cercetătorii din domeniul contabilității s-au preocupat de-a lungul timpului. Demersul nostru științific își propune să aducă mai multe contribuții în literatura de specialitate.

Cercetarea noastră folosește ceea ce Chambers (1966) numeste “metodă constructivă”. Teza de doctorat demarează cu o analiză complexă a conceptului de fond comercial. Analiza este construită în așa fel încât oferă câte un răspuns diferit în fiecare subcapitol al capitolului întâi la întrebarea “ce este fondul comercial?”. Definim fondul comercial din perspectivă etimologică, economică, de drept și contabilă. Din toate aceste perspective selectăm *avantajul* ca un element care apare cu prevalență atât în literatură cât și în reglementările contabile. Observăm deasemenea că se evidențiază două metode de definire a fondului comercial: perspectiva de “jos în sus”, conform careia fondul comercial este un compus de mai multe elemente și perspectiva de “sus în jos” conform căreia fondul comercial este privit ca și o valoare reziduală. Noutatea adusă de analiza noastră extinsă rezultă din complexitatea cu care este derulată și din faptul că, din cunoștințele noastre, o astfel de analiză nu a mai fost întreprinsă până acum. Aceasta analiză continuă cu o revizuire a teoriilor care fundamentează fondul comercial și al modului în care acestea au influențat tratamentul lui contabil. Devreme ce multe din dezbateri se concentrează pe recunoașterea sau nerecunoașterea diferitelor tipuri de fond comercial, considerăm oportună o analiză care să evidențieze aceste tipuri și să le discutăm cu particularitățile lor. Am compus o clasificare proprie a tipurilor de fond comercial, care au fost în detaliu discutate în literatura de specialitate. Analiza conceptului de fond comercial a fost continuată cu un subcapitol în care am demonstrat că elementele componente ale fondului comercial reprezintă o condiție esențială pentru însăși existența sa. Dinamica lor a influențat uneori decisiv modificările tratamentelor contabile aplicate fondului comercial. Primul capitol oferă posibilitatea unei înțelegeri temeinice a conceptului de fond comercial, a evoluției sale în timp, a surselor și premiselor de la care au pornit numeroase din dezbaterile purtate în jurul conceptului de fond comercial.

Istoria este importantă și cunoașterea pe care ne-o oferă izvoarele istorice care ne dezvăluie cum se întâmplau lucrurile înainte și cum au evoluat înspre ceea ce sunt astăzi, reprezintă resurse extrem de valoroase. Începem al doilea capitol al tezei de doctorat cu o analiză cronologică a reglementărilor contabile privind fondul comercial. Având deja o imagine de ansamblu a conceptului și a influențelor caracteristicilor sale asupra contabilității fondului comercial, în mod logic vom înțelege de ce tratamentul contabil al fondului comercial este diferit de la o țară la alta și că variază în timp. Analiza noastră scoate la iveală modificările contabile care au precedat deprecierea, ultimul tratament contabil privind fondul comercial. Urmare a proiectului de convergență demarat de IASB în colaborare cu FASB în anul 2005, țări din întreaga lume au început să adopte standarde de contabilitate similare, cu scopul de a incuraja companiile să emită raportări financiare comparabile. În al doilea subcapitol analizăm în detaliu prevederile IASB privind fondul comercial. Aceasta analiză are ca scop înțelegerea mecanismului de contabilizare a fondului comercial, care deschide calea spre manipulare a deprecierei acestuia.

Nu putem aproxima dacă deprecierea fondului comercial este o soluție pe termen lung. Diferențele deprecierei față de amortizare sunt subiectul de analiză din urmatorul subcapitol. Ne angajăm în această dezbatere a diferențelor între cele două tratamente contabile bazându-ne pe patru argumente majore: alegerile discreționare care se fac în momentul deprecierei, reflecția deprecierei fondului comercial asupra situațiilor financiare, “Jocul mai sigur” al amortizării și oportunitățile implicite ale ambelor tratamente contabile.

Ultimul subcapitol este reprezentat de un studiu legislativ bazat pe cazul evoluției reglementărilor contabile românești. Din nou ne angrenăm într-o amplă analiză de conținut a tuturor reglementărilor contabile privind fondul comercial prin care România a trecut în anii de la revoluție și până în prezent. Studiul nostru de caz este bazat pe câteva reglementări care au fost emise într-o perioadă relativ scurtă de timp. Paradoxal, unele din reglementări au fost emise înainte ca acestea să fie adoptate de multe alte țări mai avansate din punct de vedere economic, pe când altele care le-au înlocuit au fost anacronice. Aceste schimbări au fost generate de schimbările de context economic și strategic din țară.

Ajunși în acest punct al “construcției” tezei de doctorat am considerat că am pregătit îndeajuns cadrul conceptual și al reglementărilor pentru a putea să purcedem către ceea ce considerăm ca a fost poate cea mai provocatoare parte a tezei de doctorat, studiul empiric. Acest studiu a fost realizat sub prezumțiile teoriei agenției și a relațiilor care se crează între manageri și acționari. În măsura în care este posibil, aceste contracte trebuie să mulțumească ambele părți în mod echitabil. De cele mai multe ori, contractele și bonusurile sunt indisolubil legate de performanșele financiare ale firmei, ceea ce face ca managerii să fie uneori motivați să manipuleze rezultatele financiare, dacă asta le servește scopului de a primi stimulentele contractate. O modalitate de a manipula rezultatele este folosirea discreționară a deprecierei fondului comercial. Pentru a adresa problema utilizării discreționare a deprecierei fondului comercial cu scopul de a manipula rezultatele financiare am folosit un eșantion de 151 de companii care formează indicii principali de pe primele trei cele mai performante piețe financiare din Europa, cu datele lor financiare din perioada de criza financiară globală. Studiul a fost conturat să răspundă la trei întrebări de cercetare: “Influențează conducerea unei companii decizia de a deprecia fondul comercial?”, “Influențează conducerea unei companii decizia de a deprecia fondul comercial în mod diferit în funcție de industrie și de țară?” și “Influențează tipul de auditor decizia unei companii de a deprecia fondul comercial?”. Pentru a răspunde la aceste întrebări am introdus cele cinci ipoteze prezentate mai sus, pe care le-am testat cu ajutorul unei regresii tobit. Rezultatele regresiei tobit confirmă a treia ipoteză conform căreia într-o țară cu un scor mai mare al variabilei COUNTRYROL este mai puțin probabil ca deprecierea să fie manipulată.

Introducem în studiul empiric și teste adiționale pentru a verifica robustețea rezultatelor obținute în urma regresiei tobit. Din nou a treia ipoteza este validată, dar în urma acestor teste reușim să validăm și primele două ipoteze deasemenea.

În final, vom răspunde afirmativ la prima întrebare de cercetare. Răspundem afirmativ la prima parte și negativ la a doua parte a celei de-a doua întrebări de cercetare și negativ a cea de-a treia întrebare de cercetare.

Rezultatele studiului nostru empiric confirmă teoria agenției și reprezintă dovezi empirice că în anumite condiții și sub anumiți factori de influență, managerii se vor angaja în acțiuni de manipulare a situațiilor financiare, iar criza financiară globală

reprezintă un factor catalizator. Aceste rezultate reprezintă o nouă piesă în puzzle-ul deprecierei fondului comercial folosit ca instrument de manipulare a rezultatelor și sunt de interes pentru autoritățile de reglementare, investitori și alți utilizatori ai informației contabile.

Rezultatele tezei sunt relevante și importante pentru că ele aduc o plus valoare literaturii academice de specialitate. Prin analiza cronologică arată evoluția fondului comercial de la un termen folosit acum mai bine de un secol și până astăzi, când subiectul fondului comercial reușește să iște numeroase dezbateri. În al doilea rând, studiul nostru este important pentru autoritățile de reglementare ale standardelor internaționale, care trebuie să ia măsuri de limitare și chiar împiedicare a folosirii manipulărilor rezultatelor. Studiul nostru contribuie la construirea unui fundament important care demonstrează ca deprecierea fondului comercial este folosită discreționar de către manageri, în timpul crizei.

Limitele unei cercetări apar în mod inevitabil. Din punctul nostru de vedere, limitele acestei cercetări apar în primul rând datorită barierei de limbă. Majoritatea referințelor bibliografice studiate sunt în limba engleză. Dacă am fi avut posibilitatea de a studia și articole, în special mai vechi, scrise și în alte limbi, am fi putut cu siguranță să îmbogățim aceasta teză de doctorat. Identificăm și limite inerente ale studiului. În primul rând mărimea eșantionului, care, deși reprezentativ, este mic, iar procentul final de companii care înregistrează depreciere este de 30% din totalul eșantionului. În al doilea rând, colectarea datelor este posibil să fi cunoscut inerente erori cauzate de intervenția factorului uman asupra colectării lor. În al treilea rând, trebuie să avem mereu dilema alegerii celei mai bune soluții pentru variabilele folosite. Am încercat să minimizăm această problemă prin folosirea experienței cercetătorilor care au publicat anterior studii asemănătoare.

Perspectivile de cercetare pe care le identificăm se referă la oportunitatea extinderii acestui studiu pentru eșantionul ales pentru perioade de timp dinainte și după criză. Acest nou cadru contextual al oferi o imagine completă a situației. Astfel de studii sunt binevenite de Ramanna și Watts (2012), care le consideră extrem de importante pentru experți atât din mediul academic cât și din mediul profesional.

REFERENCES

Articles and Books

1. AbuGhazaleh, N., Hares, O. & Roberts, C., (2011), Accounting Discretion in Goodwill Impairments: UK Evidence, *Journal of International Financial Management & Accounting*, 22 (3), p. 165-204
2. Aebi, V., Sabato, G. & Schmid, M., (2011), Risk Management, Corporate Governance, and Bank Performance in the Financial Crisis available online at: <http://ssrn.com/abstract=1942896>
3. Albu, C.N., Albu, N., Faff, R. & Hodgson, A., (2011), Accounting competencies and the changing role of accountants in emerging economies: The Case of Romania, *Accounting in Europe*, 8 (2), p. 155-184
4. Alciatore, M., Dee, C.C., Easton, P. & Spear, N., (1998), Asset write-downs: A decade of research, *Journal of Accounting Literature*, 17, p. 1-39
5. Al- Jifri K., Citron & D., (2009), The Value-Relevance of Financial Statement Recognition Versus Note Disclosure: Evidence From Goodwill Accounting, *European Accounting Review*, 18(1), p.123-140
6. Ampofo, A. & Sellani, R., (2005), Examining the differences between United States Generally Accepted Accounting Principles (U.S. GAAP) and International Accounting Standards (IAS): implications for the harmonization of accounting standards, *Accounting Forum*, 29 (2), p. 219-231
7. Alvesson, M., Sköldböck, K., (2009), *Reflexive Methodology: New Vistas for Qualitative Research*, SAGE, Second Edition
8. Archer, S., Alexander, D., Collins, L. & Pham, D., (1995), *The Treatment of Goodwill and Other Intangibles: Theory, Standards and Practice in France and the UK*, London
9. Baltariu, C.A. & Cirstea, A., (2012), *Annales Universitatis Apulensis Series Oeconomica*, 14 (2), p. 311-319
10. Baluch, C., Burgess, D., Cohen, R., Kushi, E., Eucker P. & Volkan, A., (2012), Consolidation theories and push-down accounting: achieving global convergence, *Journal of Finance and Accountancy*, vol. 3, p. 1-12
11. Beatty, A. & Weber, J., (2006), Accounting discretion in Fair Value Estimates: An Examination of SFAS 142 Goodwill Impairments, *Journal of Accounting Research*, 44 (2), p. 257-288
12. Bedard, J., Chtourou, S., & Courteau, L., (2004), The effect of audit committee expertise, independence, and activity on aggressive earnings management. *Auditing*, 25(2), p. 13-37
13. Beltratti, A., & Stulz, R.M., (2012), The credit crisis around the globe: Why did some banks perform better?, *Journal of Financial Economics*, 105, p. 1–17
14. Bennett, R., (1991), *How is Management Research Carried Out?*, The Management Research Handbook, Routledge, London

15. Biondi, Y., & Rebérioux, A., (2012), The governance of intangibles: Rethinking financial reporting and the board of directors, *Accounting Forum*, 36 (4), p. 279-293
16. Bithell, R., (1882), *A Counting House Dictionary*, London: George Routledge and Sons
17. Bloom, M., (2008), *Double accounting for goodwill: A problem redefined*, Routledge, United Kingdom
18. Brochet, F. & Welch, K., (2011), Top Executive Background and Financial Reporting Choice, available at: <http://ssrn.com/abstract=1765928>
19. Burton, J., Palmer, R. & Kay. R., (1981), *The Handbook of Accounting and Auditing*, New York, NY: Warren, Gorham and Lamont
20. Carsberg, B., (1966), The Contribution of P. D. Leake to the Theory of Goodwill Valuation, *Journal Of Accounting Research*, 4 (1), p.1-15
21. Casta, J., Paugam, L. & Stolowy, H., (2010), An explanation of the nature of internally generated goodwill based on aggregation of interacting assets, *CAAA Annual Conference*, <http://ssrn.com/abstract=1716907>
22. Chambers, D.J., (2006), Is Goodwill Accounting under SFAS 142 an Improvement over Systematic Amortization of Goodwill?, Working Paper, University of Kentucky
23. Chambers, R.J., (1966), *Accounting Evaluation and Economic Behavior*, Scholar Book Co., Sydney University Press
24. Chauvin, K. & Hirschey, M., (1993), Advertising, R&D Expenditures and the Market Value of the Firm, *Financial Management*, 22 (4), p. 128-140
25. Chen, C., Kohlbeck, M. & Warfield, T., (2004), Goodwill Valuation Effects of the Initial Adoption of SFAS 142, *Working Paper*, University of Wisconsin, available at http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=534484
26. Chen, M. L. & Chen, R. D., (2009), Economic entity theory, *Journal of Finance And Accountancy*, 1 (1), p. 61-68
27. Cheng, K., (2003), The Impact of Goodwill on Earnings, *The Journal of Corporate Accounting & Finance*, 14 (2), p. 63-67
28. Churyk, N. & Chewning, E., (2003), Goodwill and Amortization: Are They Value Relevant?, *Academy of Accounting and Financial Studies Journal*, 7 (2), p. 57-69
29. Cluskey, G.R. Jr., Ehlen C. & Rivers R., (2007), Accounting Theory: Missing in Action?, *Management Accounting Quarterly*, 8 (2), p. 24-32
30. Comiskey, E., Clarke, J. & Mulford C.W., (2010), Is Negative Goodwill Value by Investors?, *Accounting Horizons*, 24 (3), p. 333-353
31. Cooper, J., (2007), Debating Accounting Principles and Policies: the Case of Goodwill, 1880–1921, *Accounting, Business & Financial History*, 17 (2), p.241-264
32. Courtis, J.K., (1983), Business Goodwill: Conceptual Clarification Via Accounting, Legal and Etymological Perspectives, *The Accounting Historians Journal*, 10 (2), p. 1-38
33. De Merville, W., & G. Petrie, (1989), Accounting for a bargain purchase in a business combination, *Accounting Horizons*, 2 (3), p. 38–43.

34. DeAngelo, L., (1981), Auditor size and audit quality, *Journal of Accounting and Economics*, 3, p. 183-199
35. Dechow, J.M. & Skinner, D.J., (2000), Earnings Management: Reconciling the Views of Accounting Academics, Practitioners, and Regulators, *Accounting Horizons*, 14 (2), p. 235-250
36. Defelice, A., & Lamoreaux, M., (2010), No IFRS requirement until 2015 or later under new SEC timeline, *Journal of Accountancy*, available at <http://www.journalofaccountancy.com/Web/20102656.htm>.
37. Devine, C.T., (1985), Essays in Accounting Theory, *Studies in Accounting Research*, AAA
38. Dicksee, L. R. & Tillyard, F., (1906), *Goodwill and Its Treatment in Accounts*, Gee and Co., Printers and Publishers, Third Edition
39. Ding, Y., Richard, J. & Stolowy, H., (2008), Towards an understanding of the phases of goodwill accounting in four Western capitalist countries: from stakeholder model to shareholder model, *Accounting, Organizations and Society*, 33, p. 718-755
40. Dragomir, V. D., Feleaga L., Feleaga, N., (2011), Accounting for goodwill: a historical review, *European Journal of Management*, 11 (1), p. 59-66
41. Dunse, N.A., Hutchinson, N., & Goodacre A., (2004), Trade related valuation and the treatment of goodwill, *Journal of Property Investment and Finance*, 22(3), p. 236-258
42. El Sood, H.A., (2012), Loan Loss Provisioning and Income Smoothing in US Banks Pre and Post the Financial Crisis, *International Review of Financial Analysis*, 25, p. 67-72
43. Fama, E.F., (1980), Agency Problems and the Theory of the Firm, *The Journal of Political Economy*, 88 (2), p. 288-307
44. Feleaga, N., (1992), Problemes du choix et de l'implantation d'un nouveau systeme comptable dans un pays qui passe d'une economie planifiee et centralisee a l'economie de marche – le cas de la Roumanie, Actes du 13e congre`s de l'AFC, Bordeaux, 21–23 mai
45. Filip A., (2010), IFRS and the value relevance of earnings: evidence from the emerging market of Romania, *International Journal of Accounting, Auditing and Performance Evaluation*, 6 (2-3), p. 191 – 223
46. Francis, J. Hanna, J.D. & Vincent, L., (1996), Causes and Effects of Discretionary Asset Write-Offs, *Journal of Accounting Research*, 34 (Supplement), p. 117-134
47. Fudenberg, D. & Tirole, J., (1995), A theory of income and dividend smoothing based on incumbency rents, *Journal of Political Economy*, 103 (1), p.75-93
48. Gallistel, D.J., Phan, T., Bartlett, G.D. & Dodd, J.D., (2012), IASB & FASB Convergence Project, Revenue Recognition, *Drake Management Review*, 2 (1), p. 36-52
49. Garcia C., (2010). A Brief History of Accounting for Goodwill in Japan and France: War, Tax and Accounting Practice, online at http://www.gakushuin.ac.jp/univ/eco/gakkai/pdf_files/keizai_ronsyuu/contents/contents2006/4801/4801garcia/4801garcia.pdf
50. Gibson, R.W. & Francis, J.R., (1975), Accounting for Goodwill- a Study of Permissiveness, *ABACUS*, 11, p. 167-171

51. Giroux, G., (2004), *Detecting earnings management*, Wiley, United States
52. Godfrey, J.M. and P. Koh, (2009), Goodwill Impairment as a Reflection of Investment Opportunities, *Accounting and Finance*, 49, p. 117–140
53. Gomes D., Garry, D., Napier, C., Parker, L. & West, B., (2011), Does Accounting History Matter?, *Accounting History*, 16 (4), p. 389-402
54. Guthrie, J., Petty, R. & Johanson, U., (2001), Sunrise in the knowledge economy: Managing, measuring and reporting intellectual capital, *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 14 (4), p. 365-384
55. Gynther, R. S., (1969), Some Conceptualizing on Goodwill, *Accounting Review*, 44 (2), p.247-255
56. Hayn, C., Hughes, P.J., (2006), Leading Indicators of Goodwill Impairment, *Journal of Accounting, Auditing and Finance*, 21 (3), p. 223-265
57. Haman, J. & Jubb, C., (2008), Earnings Management Around The Change Of Goodwill Rule, available online at: <http://ssrn.com/abstract=997015>
58. Haron, N.A. & Atan, R., (2010), Goodwill Impairment - Earnings Management during the New FRS 3 Transitions: Evidence from the Main Board of Bursa Malaysia, *Recent Advances in Business Administration*, p. 48-61
59. Henning, S. L. & Shaw, W.H., (2003), Is the Selection of Amortization Period for Goodwill a Strategic Choice?, *Review of Quantitative Finance and Accounting*, 20, p. 315-333
60. Henning, S. L., Lewis, B.L. & Shaw, W.H., (2000), Valuation of Components of Purchased Goodwill Using Market Measures, *Journal of Accounting Research*, 38 (2), 375–386
61. Henning, S. L., Shaw, W.H. & Stock, T., (2004), The Amount and Timing of Goodwill Write-Offs and Revaluations: Evidence from U.S. and U.K. Firms, *Review of Quantitative Finance and Accounting*, 23, p. 99-121
62. Hughes H.P., (1982), *Goodwill in Accounting*, Business Publishing Division, College of Business Administration, Georgia State University
63. Ionascu, I., Ionascu, M., Olimid, L. & Calu, D. A., (2007), An empirical evaluation of the costs of harmonizing Romanian accounting with International Regulations (EU Directives and IAS/IFRS), *Accounting in Europe*, 4(1/2), pp. 169–206
64. Jahmani, Y., Dowling, W. & Torres, P., (2010), Goodwill Impairment- A New Window For Earnings Management?, *Journal of Business and Economics Research*, 8 (2), p. 19-24
65. Jarva, H., (2009), Do Firms Manage Fair Value Estimates? An Examination of SFAS 142 Goodwill Impairments, *Journal of Business Finance and Accounting*, 36, p. 1059–1086.
66. Jennings, R., Robinson, J., Thompson, R. & Duvall, L., (1996), The Relation Between Accounting Goodwill Numbers and Equity Values, *Journal of Business, Finance, and Accounting*, 23 (4), p. 513–533
67. Jensen, M.C., and Meckling, W.H., (1976), Theory of firm: Managerial behavior, agency costs and ownership structure, *Journal of Financial Economics*, 3, p. 305-360

68. Johnson, G., (1985), Common Law Accounting: The Case of Goodwill, faculty working paper no. 1101, College of Commerce and Business Administration, University of Illinois at Urbana- Champaign
69. Johnson, L.T. & Petrone, K.R., (1998), Is Goodwill an Asset?, *Accounting Horizons*, 12 (3), p. 293-303
70. Jordan, C. & Clark, S., (2004), Big Bath Earnings Management: The Case Of Goodwill Impairment Under SFAS No. 142, *Journal Of Applied Business Research*, 20 (2), p. 63-70
71. Kaner, H., (1937), *A New Theory of Goodwill*, Sir Isaac Pitman and Sons, Ltd
72. Karr, A., (1849), *Les Guepes*, Paris
73. Kaufmann, D, Kraay & A, Mastruzzi, M, (2010), The Worldwide Governance indicators: A Summary of Methodology, Data and Analytical Issues. *World Bank Policy Research Working Paper No. 5430*
http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1682130
74. Klein, A., (2002), Audit committee, board of director characteristics, and earnings management, *Journal of Accounting and Economics*, 33(3), p. 375-400
75. Lapointe-Antunes, P., D. Cormier and M. Magnan, (2008), Equity Recognition of Mandatory Accounting Changes, *Canadian Journal of Administrative Sciences*, 25, p. 37-54
76. Leake, P.D., (1921), *Commercial Goodwill. Its History, Value and Treatment in Accounts*, Sir Isaac Pitman and Sons, Ltd
77. Li(p., Shroff, P., Venkataraman, R., (2005), Goodwill Impairment Loss: Causes and Consequences, SSRN Working Paper Series, University of Minnesota, available online at <http://acctwkshop.cox.smu.edu/acctwkshop/W20062007/lsv.pdf>
78. Lonergan W., (1995), Goodwill and Bad Ideas; Fact and Fiction in the Amortization Debate, *JASSA*, No. 4, p. 2-7
79. Ma, R., Hopkins, R., (1988), Goodwill - An Example of Puzzle-Solving in Accounting. *ABACUS*, 24, p.75-85
80. Maddala, G.S., (1991), A Perspective on the Use of Limited-Dependent and Qualitative Variables Models in Accounting Research, *The Accounting Review*, 66, p. 788-807
81. Maijoor, S., and A. Vanstraelen, (2006), Earnings management within Europe: the effects of member state audit environment, audit firm quality and international capital markets, *Accounting & Business Research*, 36 (1), p.33-52
82. Mare, C., (2010), *Scenarios and Prospectives Regarding the EURO Introduction on the Romanian Market*, Doctoral Dissertation, Universita Degli Studi di Trieste
83. Masters-Stout, B, Costigan, M.L., Lovata, M.L., (2008), Goodwill impairments and chief executive officer tenure, *Critical Perspectives on Accounting*, 19, p. 1370–1383
84. Merriam, Sharan B. and Associates, (2002), *Qualitative Research in Practice: Examples for Discussion and Analysis*, Jossey Bass, A Wiley Imprint
85. Mihai, S., Ionascu, M. & Ionascu, I., (2012), Economic benefits of International Financial Reporting Standards (IFRS) adoption in Romania: Has the cost of equity capital decreased?, *African Journal of Business Management*, 6 (1), p. 200-205

86. Mohanram, P.S., (2003), *How to manage earnings management?*, Accounting World, p. 1-11
87. Morris, J., (2004), *Accounting for M&A, Equity, and Credit Analysis*, MA: McGraw-Hill, Boston
88. More, F., (1891), Goodwill, *The Accountant*, April 1891, p. 282-287
89. Murdoch, E., (2011), *Accounting for Goodwill and Testing for Subsequent Impairment: A History, Comparison, and Analysis*, Departmental Thesis, available at <http://www.utc.edu/departamental-honors/pdfs/murdoche.pdf>
90. Nelson, R. H., (1953), The Momentum Theory of Goodwill, *The Accounting Review*, 28 (4) p. 491-499
91. Nobes, C., (1992), A Political History of Goodwill in the U.K.: An Illustration of Cyclical Standard Setting, *ABACUS*, 28 (2), p.142-167
92. Nobes, C. & Norton, J., (1996), International variations in the accounting and tax treatments of goodwill and the implications for research, *Journal of International Accounting, Auditing & Taxation*, 5(2), p. 179-196
93. Norris, H., (1946), *Accounting Theory. An Outline of Its Structure*, Sir Isaac Pitman & Sons, London
94. Nurnberg, H., (2001), Minority Interest in the Consolidated Retained Earnings Statement, *Accounting Horizons*, 15 (2), p.119-146
95. Owen, G. & Law, J., (2005), *Oxford Dictionary of Accounting*, Oxford University Press, Inc.
96. Pardo, F. & Giner, B., (2013), Goodwill impairment in the aftermath of the crisis: Do managers behave differently from the previous years?, Working Paper presented in the EAA 2013 Congress, Paris
97. Paton, W.A. & Littleton, A.C., (1940), *An Introduction to Corporate Accounting Standards*, American Accounting Association
98. Paton, W.A., (1955), *Corporation Accounts and Statements*, Macmillan
99. Paton, W.A., (1962), *Accounting Theory*, Chicago Accounting Studies Press Ltd
100. Pahler, A., (2003), *Advanced Accounting: Concepts and Practice*, Dryden Press Series in Accounting
101. Ramanna, K., (2008), The implications of unverifiable fair-value accounting: Evidence from the political economy of goodwill accounting, *Journal of Accounting and Economics*, 45 (2-3), p. 253-281
102. Ramanna, K. & Watts, R.L., (2012), Evidence on the use of unverifiable estimates in required goodwill impairment, *Review of Accounting Studies*, 17 (4), p. 749-780
103. Ratiu, R.V. & Tiron-Tudor, A., (2012), The Definition of Goodwill- a Chronological Overview, *Revista Română de Statistică – Suplement*, p. 54-60
104. Robson, C, (2002), *Real World Research. A Resource for Social Scientists and Practitioner Researchers*, Malden: Blackwell, Second Edition
105. Roychowdhury, S. & Watts, L.R., (2007), Asymmetric timeliness of earnings, market-to-book, and conservatism in financial reporting, *Journal of Accounting and Economics*, 44, p. 2-31

106. Schipper, K. & Vincent, L., (2003), Earnings quality, *Accounting Horizons*, 17(Supplement), p. 97-110
107. Schipper, K., (1989), Commentary on earning management, *Accounting Horizons*, 3 (4), p. 91-102
108. Seed, H.E., (1937), *Goodwill as a Business Asset*, Gee&Co, London
109. Seetharaman, A., Balachandran, M., Saravanan, A.S., (2004), Accounting treatment of goodwill: yesterday, today, tomorrow, *Journal of Intellectual Capital*, 5 (1), p.131-151
110. Sevin, S. & Schroeder, R., (2005), Earnings management: evidence from SFAS No. 142 reporting, *Managerial Auditing Journal*, 20(1), p.47-54
111. Smith, M., (2003), *Research Methods in Accounting*, Sage Publications, London
112. Stoddart, E., (2000), Political Influences on Accounting, *Critical Perspectives on Accounting*, 11 (6), p. 713-740
113. Sullivan, P.H. Jr. & Sullivan, P.H. Sr., (2000), Valuing Intangible Companies, *Journal of Intellectual Capital*, 1 (4), p.328-340
114. Swanson, N., (2007), *The New Guideline for Goodwill Impairment: Just Another Tool For Earnings Management?*, Mississippi State University
115. Taplin, R., Tower, G., & Hancock, P., (2002), Disclosure (discernibility) and compliance of accounting policies: Asia–Pacific evidence. *Accounting Forum*, 26(2), p. 172-190
116. Tearney M.G., (1981), *Accounting for Goodwill - A Realistic Approach*; reprinted in R. Bloom, P.T. Elgers (ed), *Accounting Theory & Policy*, Harcourt, Brace, Jovanovich, Inc.
117. Tiron-Tudor, A. & Ratiu, R.V., (2010), How Transparent Are Companies Listed On The Bucharest Stock Exchange When Disclose Their Consolidated Financial Statements?, *Annales Universitatis Apulensis Oeconomica*, 1, p. 185-191
118. Van de Poel, K., Maijoor, S., Vanstraelen, A. (2008), ‘Implementation of IFRS within Europe: the case of goodwill’ available online at <http://aaahq.org/meetings/AUD2009/ImplementationOfIFRS.pdf>
119. Van Hulzen, P., Alfonso, L., Georgakopoulos, G. & Sotiropoulos, I., (2011), Amortization and Impairment of Goodwill and Accounting Quality, *International Journal of Economic Sciences and Applied Research*, 4 (3), p. 93-118
120. Walker, G. T., (1938), Nonpurchased goodwill, *The Accounting Review*, 13 (3), p. 253-259
121. Watts, R.L., (2003), Conservatism in accounting—Part I: explanations and implications, *Accounting Horizons*, 17, p. 207–221
122. Watts, R.L. & J.L. Zimmerman, (1990), Positive Accounting Theory: A Ten Year Perspective, *The Accounting Review*, 65, p. 131–156
123. Watts, R.L. & Zimmerman, J.L., (1986), *Positive Accounting Theory*, Englewood Cliffs, Prentice-Hall, New Jersey
124. Wood, D.N., (2003), An Allocation Model for Distinguishing Enterprise Goodwill from Personal Goodwill, *American Journal of Family Law*, 18 (3), p. 167-173
125. Wood, R., (2012), Goodwill, “Personal Goodwill and the Importance of Tax Law”, *The M&A Tax Report*, 21 (5), p. 1-5

126. Zang, Y., (2008), Discretionary Behaviour with Respect to the Adoption of SFAS No. 142 and the Behaviour of Security Prices, *Review of Accounting and Finance* , 7, p. 38–68.
127. Zeff, S.A., (2005), The Evolution of U.S. GAAP: The Political Forces Behind Professional Standards, *The CPA Journal*, available online at <http://www.nysscpa.org/cpajournal/2005/205/infocus/p18.htm>
128. Zucca, L. & Campbell, D., (1992), A closer look at discretionary writedowns of impaired assets, *Accounting Horizons*, 6 (3), p. 30-41

Accounting Laws, Standards and Regulations

1. AAS 18 "Accounting for Goodwill"
2. AASB 1013 "Accounting for Goodwill"
3. ARB 24 "Accounting for business intangibles"
4. ARB 43 "Restatement and Revision of Accounting Bulletin Statements"
5. ASC 350 "Intangibles- Goodwill and Other"
6. Fourth Council Directive 78/660/EEC
7. FRS 11 "Impairment of Fixed Assets and Goodwill"
8. FRS 10 "Goodwill and Intangible Assets"
9. Government decision No. 704/1993 for the implementation of the Accounting Law No. 82/1991, Official Journal of Romania, No. 303bis/22.12.1993
10. IAS 21 "The Effects of Changes in Foreign Exchange Rates"
11. IAS 22 "Business Combinations"
12. IAS 36 "Impairment of Assets"
13. IAS 38 "Intangible Assets"
14. IFRS 3 "Business Combinations"
15. IFRS 3 Revised "Business Combinations"
16. IFRS 5 "Non-current Assets Held For Sale And Discontinued Operations"
17. Accounting Law No. 82/1991, Official Journal of Romania, No. 265/27.12.1991, revised, Official Journal, No. 454/18.06.2008
18. Opinion 16 "Business Combinations"
19. Opinion 17 "Intangible Assets"
20. Order of the Minister of Public Finance (OMPF) No. 306/2002 for the approval of simplified accounting regulations harmonized with European Directives
21. Order of the Minister of Public Finances No. 1752/2005 for the approval of accounting regulations in accordance with the European Directives, Official Journal of Romania, No. 1080bis/30.11.2005
22. Order of the Minister of Public Finances No. 3055/2009 for the approval of accounting regulations in accordance with the European Directives, Official Journal of Romania, No. 766bis/10.11.2009

23. Order of the Minister of Public Finances No. 94/2001 for the approval of accounting regulations harmonized with the Fourth European Directive and the International Accounting Standards, Official Journal of Romania, No. 85/20.02.2001
24. Seventh Council Directive 83/349/EEC
25. SFAS 141 "Statement of Financial Accounting Standard"
26. SFAS 142 "Goodwill and Other Intangible Assets"
27. SSAP 22 "Accounting for Goodwill"

Internet Resources

1. <http://www.berkshirehathaway.com/letters/1983.html>
2. <http://www.kpmg.com/Global/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/Documents/evaluating-impairment-riskv2.pdf>
3. <http://www.pwc.com/us/en/transaction-services/publications/ts-insights/insights-market-turmoil-and-goodwill-implications.jhtml>
4. <http://www.sec.gov/info/edgar/siccodes.htm>
5. <http://www.merriam-webster.com/dictionary>
6. <http://uk.reuters.com/business/markets/europe>, accessed on 23/4/2013
7. <http://www.worldbank.org/financialcrisis/>, accessed on 23/4/2013